

Oikaisuvaatimus
EKHVA/2900/02.05.01.05/2025

Valtioneuvostolle

Oikaisuvaatimus koskien päätöstä VN/18400/2025

Päätös, johon haetaan muutosta

Valtioneuvoston päätös Etelä-Karjalan hyvinvointialueen hakemukseen lisärahoituksesta vuosille 2025 ja 2026, VN/18400/2025.

Päätös on saatu tiedoksi 16.10.2025.

Muutoksenhakija ja prosessiosoite

Etelä-Karjalan hyvinvointialue / hyvinvointialuejohtaja Sally Leskinen
Kirjaamo
Valto Käkelän katu 3, 53130 Lappeenranta
kirjaamo.hva@ekhva.fi

Oikaisuvaatimus

Etelä-Karjalan hyvinvointialue pyytää kunnioittavasti, että

1. valtioneuvosto muuttaa 9.10.2025 antamaansa päätöstä Etelä-Karjalan hyvinvointialueen hakemukseen lisärahoituksesta vuosille 2025 ja 2026, VN/18400/2025; ja
2. valtioneuvosto myöntää Etelä-Karjalan hyvinvointialueelle lisärahoitusta vuosille 2025 ja 2026 hakemuksen mukaisesti; ensisijassa 83 miljoonaa euroa vuosille 2025-2026, taikka toissijaisesti vuodelle 2025 haetusti 14,9 miljoonaa euroa.

Perustelut

Sen lisäksi, mitä Etelä-Karjalan hyvinvointialue on hakemuksessaan ja valisteluryhmän muistiossa (VN/18400/2025) esittänyt, alue vetoaa perusteluinaan seuraaviin seikkoihin:

Normitausta lyhyesti

Hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain (617/2021, jälj. rahoituslaki), 11 §:n mukaan silloin, jos valtion rahoituksen taso muutoin vaarantaisi perustuslain 19 §:n 3 momentissa tarkoitettujen riittävien sosiaali- ja terveystalvelujen tai perustuslain 7, 15 ja 20 §:ssä tarkoitettuihin perusoikeuksiin liittyvien pelastustoimen palvelujen järjestämisen, hyvinvointialueella on oikeus saada rahoituslain 2-4 luvussa säädetyn valtion rahoituksen lisäksi valtiolta rahoitusta se määrä, joka on tarpeen mainittujen sosiaali- ja terveystalvelujen ja pelastustoimen palvelujen turvaamiseksi, ottaen huomioon hyvinvointialueen edellytyksen järjestää muut lakisäätöiset tehtävät.

Alueen jättämä lisärahoitushakemus lyhyesti

Etelä-Karjalan hyvinvointialue on hakenut 2.6.2025 rahoituslain 11 §:ssä tarkoitettua lisärahoitusta vuodelle 2026 yhteensä 83 miljoonaa euroa täydentäen hakemusta prosessin edetessä siten, että toissijaisesti on haettu lisärahoitusta vuodelle 2025 yhteensä 14,9 miljoonaa euroa.

Perustelut oikaisuvaatimukselle

1) Ns. varainhoitovuosisperiaate ja sen lainvastaisuus

Valtioneuvosto on hylännyt Etelä-Karjalan hyvinvointialueen lisärahoitushakemuksen päätöksellään 9.10.2025, perustellen päätöstään kestävämmällä tavalla suhteessa lisärahoitussäätelyn perustuslakivaliokunnankin tulkinnan tukemaan perustarkoitukseen sekä siihen, miten myös oikeuskansleri ja hallinto-oikeus on ovat omissa päätöksissään vuoden 2025 aikana tulkinneet ja ohjanneet lisärahoitusnormiston tulkintasisältöä.

Valtioneuvoston päätöksessä todettu rahoituslain 2 lukuun perustuva ”varainhoitovuosisperiaate”, eli se, että lisärahoituksen arviointi voi rajautua ainoastaan kulloinkin käsillä olevan varainhoitovuoden rahoituksen arviointiin, ei ole lain mukainen. Valtioneuvoston tulkinta tekee tosiasiallisesti lain tarkoituksen merkityksettömäksi, ja johtaa siten lain tarkoituksen vastaiseen lopputulokseen, eikä lakinormisto sellaisenaan myöskään lausu tällaista yksittäiseen, käsillä olevaan varainhoitovuoden tilanteeseen rajautuvaa tarkastelua lisärahoitustarpeen arvioinnissa.

Perustuslakivaliokunta on hyvinvointialueuudistuksen ja sitä koskevan lainsäädännön valmisteluvaiheessa (PeVL 17/2021 vp ja PeVK 15/2028 vp) korostanut lisärahoituksen merkitystä nimenomaan kansalaisten perustuslaillisten oikeuksien turvaamiseksi tilanteessa, jossa rahoitus ei ole muutoin riittävä alueen asukkaiden palvelujen turvaamiseen. Samoin oikeuskansleri on päätöksessään 23.4.2025 (liite 1) sekä Itä-Suomen hallinto-oikeus päätöksessään 15.10.2025 (liite 2) pitänyt rahoituslain 11 §:n mukaista lisärahoitusta nimenomaisena keinona ratkaista normiristiriita olosuhteissa, joissa hyvinvointialue joutuisi aiempien vuosien alijäämien kattamista koskevien hyvinvointialuelain 115 §:ään perustuvan veloitteen vuoksi tilanteeseen, jossa rahoitus ei riittäisi alueen asukkaiden palvelutarpeiden mukaisten hyvinvointialueen järjestämistä vastaavien palvelujen järjestämiseen.

Valtioneuvoston päätöksessään 9.10.2025 (VN/18400/2025) kuvaama lähtökohta, että lisärahoitusta arvioidaan vain käsillä olevan varainhoitovuoden näkökulmasta, ei ota huomioon arvioinnissaan alueen yhtä lailla lakisääteistä, hyvinvointialuelain 115 §:ään perustuvaa velvoitteita kattaa aiempien vuosien taseeseen kertyneet alijäämät. Jo tämä tulkintalinjaus sellaisenaan ohittaa oikeuskanslerin 23.4.2025 antaman päätöksen keskeisen sisällön.

Oikeuskansleri on katsonut ratkaisussaan 23.4.2025 lisärahoituksen olevan lainsäätäjän tarkoittama ratkaisu nimenomaan siihen normiristiriitaan, johon hyvinvointialue voi joutua aiempien vuosien alijäämien kattamisvelvoitetta noudattaessaan, mikäli em. velvoitteen toimeenpanoon liittyvät sopeutustoimet vaarantaisivat hyvinvointialueen kyvyn turvata riittävien palvelujen järjestämisen asukkailleen. Vastaavalla tavoin Itä-Suomen hallinto-oikeus on tulkinnut liitteenä olevassa päätöksessään, että lisärahoitusmahdollisuuksien tarkastelu on olennainen ja ensisijainen toimenpide talousarvion laadintavaiheessa, jotta alue voi tehdä talousarviota koskevan päätöksensä siten, että se noudattaa myös hyvinvointialuelain 115 §:ssä määriteltyä aiempien vuosien alijäämien kattamisvelvoitetta. Myös valtioneuvoston päätös hylätä vuotta 2026 koskeva lisärahoitushakemus ennenaikaisena tarkoittaa, että hallinto-oikeuden päätöksen mukaista tarkastelua ei valtioneuvoston mukaan olisi laillisesti tehtävissä. Valtioneuvoston tulkinta poikkeaa siten olennaisesti sekä oikeuskanslerin että tuomioistuimen samaa normistoa koskevasta laintulkinnasta. Tuomioistuimen ja oikeuskanslerin selkeät tulkintalinjaukset ohjaavat lakinormiston sisältöulkintaa ja siksi myös valtioneuvoston tulisi muuttaa normitulkintansa noudattamaan edellä viitattujen oikeusauktoriteettien antamaa tulkintaohjausta.

Valtioneuvoston tulkintalinjaus rajata lisärahoituksen tarkastelu vain käsillä olevaan varainhoitovuoteen johtaa siihen, että lisärahoituksen edellytyksiä ei voida arvioida suhteessa tuleviin talousarviovuosiin, jolloin alue joutuu hallinto- ja valtiosääntöoikeudellisen laillisuusvaatimuksen näkökulmasta oikeusjärjestelmälle vieraaseen normiristiriitatilanteeseen, eikä siinä voida ottaa huomioon alijäämiä, jotka ovat kertyneet aiempien vuosien rahoituksen

riittämättömyyden vuoksi. Valtioneuvosto tulkinta sellaisenaan vesittää lisärahoitusnormiston mahdollisuuden toimia tosiasiasa perusoikeudet turvaavana instrumenttina siten kuin perustuslakivaliokunta on lain säätämisvaiheessa antamissaan lausunnoissaan tarkoittanut tilanteessa, jossa hyvinvointialue suunnittelee toteuttavansa lainsäädännön vaatimusten mukaiset talouden tasapainotustoimenpiteet lainsäädännön edellyttämässä aikataulussa.

Selvyyden vuoksi on syytä todeta, että hyvinvointialueille kunkin vuoden palvelutaso sekä palvelujen järjestämisen tosiasiallinen resursointi on hyvinvointialuelain 115 §:n ja muiden säännösten mukaisesti määriteltävä aina edellisen vuoden loppuun mennessä. Resurssien allokointi eri toiminnoille on suunniteltava sängen yksityiskohtaisesti edellisen vuoden lopulla vahvistettavassa talousarviopäätöksessä. Valmisteluprosessiin ja päätöksentekoaikatauluun liittyvät myös henkilöstön oikeuksia turvaavat säännökset, joiden perusteella seuraavan vuoden sopeutusten mahdollisia henkilöstövaikutuksia koskevat yhteistoimintaneuvottelut ja siten myös palvelujen järjestämisen toiminnalliset suunnitelmat on oltava valmiina ennen kuin aluehallitus jättää esityksensä seuraavan vuoden talousarviosta aluevaltuustolle viimeistään talousarviovuotta edeltävän vuoden joulukuussa (Laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella 3.4.2007/449, 4 §).

Lainsäätäjän tarkoitus ei ole voinut olla, ottaen huomioon mm. perustuslakivaliokunnan edellä viitatut kannanotot, että hyvinvointialueiden rahoituslainsäädäntö ei kuitenkaan tuntisi mahdollisuutta arvioida lisärahoituksen edellytyksiä seuraavalle toimintavuodelle siinä vaiheessa, kun aluevaltuuston on tehtävä tarkkoihin toimintasuunnitelmiin perustuvat ratkaisunsa seuraavan vuoden resursseista sekä hyvinvointialuelain 115 §:n edellyttämien sopeutustoimenpiteiden kohdentamisista.

2) Lisärahoituksen määrä

Etelä-Karjalan hyvinvointialueen lisärahoitusta selvittäneen valmistelutyöryhmän muistosta käy ilmi palvelukohtaisesti, että hyvinvointialue on kyennyt jo

toteutetuista merkittävistä sopeuttamisista huolimatta ylläpitämään lakisääteiset palvelut ja tuottamaan ne kustannustehokkaasti alueen palvelutarpeisiin nähden, mutta siitä huolimatta alueelle on kertymässä alijäämää noin 83 miljoonaa euroa vuoden 2025 loppuun mennessä, ennen kaikkea palvelutarpeisiin nähden täysin riittämättömän rahoituksen vuoksi.

Lisärahoituksen myöntäminen hakemuksessa esitetyn mukaisena, eli yhteensä 83 miljoonan suuruisena vuosille 2025 – 2026 on ainoa tapa, jolla valtioneuvosto voi tosiasiassa huolehtia tehtävästään turvata alueen asukkaiden perusoikeustasolla turvatut palvelut siinä tilanteessa, että alue noudattaa hyvinvointialuelain 115 §:n velvoitteita kattaa vuosien 2023–2025 aikana kertyneet alijäämät lain vaatimassa aikataulussa ja samalla järjestään alueen asukkaille perustuslain 19 §:n 3 momentissa tarkoitetut riittävät sosiaali- ja terveystalvet sekä perustuslain 7, 15 ja 20 §:ssä tarkoitetut perusoikeuksiin liittyvät pelastustoimen palvelut.

Valtioneuvoston tulee edellä kuvatuin perustein muuttaa 9.10.2025 antamaansa päätöstä Etelä-Karjalan hyvinvointialueen lisärahoituksesta vuosille 2025 ja 2026 oikaisuvaatimuksessa ja alkuperäisissä hakemusasiakirjoissa esitettyjen vaatimusten mukaisesti.

Lappeenrannassa 7. päivänä tammikuuta 2026

Kaisa Heino

strategia- ja hallintojohtaja, hyvinvointialuejohtajan sijainen

Etelä-Karjalan hyvinvointialue

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoituksen voi tarkistaa hyvinvointialueen kirjaamosta.

Liitteet

1. Oikeuskanslerin päätös 23.4.2025 koskien Etelä-Karjalan ja Satakunnan hyvinvointialueiden jättämää kantelua
2. Etelä-Karjalan hyvinvointialueen lisärahoitushakemusta koskeva valtioneuvoston päätös 9.10.2025
3. Etelä-Karjalan hyvinvointialueen talousarviota 2025 koskeva Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätös 15.10.2025